

ویژگیهای

امام رضا (ع)

خصائص الرضویه

عبدالکریم پاک نیا

پاک نیا، عبدالکریم، ۱۳۴۱ -

ویژگیهای امام رضا علیه السلام / مؤلف: عبدالکریم پاک نیا. - قم: نسیم کوثر، ۱۳۸۴.

۲۸۰ ص. ۲۲۰۰۰ ریال ISBN: 964 - 8487 - 51 - 0

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. علی بن موسی (ع)، امام هشتم، ۲۰۳ ق - ۲. علی بن موسی (ع)، امام هشتم، ۹۱۵۳ - ۲۰۳ ق. الف. عنوان: سیری در اندیشه ها، مناظرات، کرامات. ب. عنوان: خصائص الرضویه.

۲۹۷/۹۵۷

۴ س ۲۶ ب / BP ۴۷

۴۱۵۲۹ - ۸۳ م

کتابخانه ملی ایران

انتشارات نسیم کوثر

ناشر برگزیده نمایشگاه سراسری قرآن و عترت و جشنواره فرهنگی امام رضا(ع)

قم - خیابان ارم - پاساژ قدس - طبقه همکف - پلاک ۱۱۷
تلفن: ۷۸۳۰۵۶۷ - دورنگار: ۷۸۳۰۵۶۸ - همراه: ۰۹۱۲۲۵۱۴۹۰۷

شناسنامه

- نام کتاب: ویژگیهای امام رضا(ع) - خصائص الرضویه
- مؤلف: عبدالکریم پاک نیا
- ناشر: نسیم کوثر
- چاپ: دفتر تبلیغات اسلامی
- نوبت چاپ: اول / ۱۳۸۴
- شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه
- قیمت: ۲۲۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

شابک ۰ - ۵۱ - ۸۴۸۷ - ۹۶۴

فهرست مطالب کتاب

۳۲	فلسفه نماز	۸	مقدمه ناشر
۳۲	برکات نماز	۱۰	مقدمه مؤلف
۳۳	ساده زیستی و دوری از تجملات		فصل اول
۳۵	عشق اهل بیت (ع) و مظاهر دنیا	۱۳	رفتار فردی و اجتماعی
۳۸	خاطره‌های از سادۀ زیستی	۱۵	دوران کودکی
۴۰	دلدادۀ آیات وحی	۱۵	مادر شایسته
۴۲	الگوی نیک مردان	۱۶	نوزاد مبارک
۴۳	خدمت رسانی	۱۸	اخلاق و رفتار
۴۳	الف - خدمت به مردم	۱۸	عفو و گذشت
۴۶	الف - یاری به مسافر درمانده	۲۴	سخاوت و مهمان نوازی
۴۸	ب - نامه به فرزند	۲۵	الف - سکه‌های متبرک
۴۹	احیای سنت پیامبر (ص)	۲۶	ب - کمک به بدهکار
۵۲	حقوق کارگر	۲۸	ج - تشویق شاعر
۵۳	تکریم بانوان با ایمان	۲۹	در سنگر عبادت
۵۳	دوراندیشی و شناخت زمان	۳۰	نماز اول وقت

۵۴	رهنمودهای ازدواج
۵۵	ابراز محبت به فرزندان
۵۷	آثار مهریزی

فصل دوم

۵۹	در عرصه علم و دانش
۶۱	معدن حکمت
۶۲	برتری بر دانشمندان
۶۲	عالم آل محمد (ص)
۶۴	تسلط به زبانهای مختلف
۶۵	اطلاع از آینده
۶۶	خیر از شهادت خویش
۶۸	نظریه شرطی سازی در تربیت
۶۹	پرورش جسم
۷۰	حدیث سلسله الذهب
۷۱	کتابهای منسوب به امام رضا (ع)
۷۲	شاگردان مکتب امام رضا (ع)
۷۵	یونس و گروه واقفیه

فصل سوم

۷۹	گفتارهای حکیمانه
۸۱	گفتارهای تربیتی
۸۱	ابراز دوستی
۸۱	عیال صالح
۸۱	بهره‌های ازدواج
۸۲	برکات نماز
۸۲	تامین آسایش خانواده

۸۲	اهمیت نام نیک
۸۲	حسن خلق
۸۲	عزت نفس
۸۳	کلام اهل بیت (ع)
۸۳	پاداش نیکی پنهانی
۸۳	نظافت
۸۳	مقام برادر بزرگتر
۸۳	بی‌اعتنایی به محرومان
۸۴	آسایش زندگی
۸۴	بازتاب گناهان
۸۴	خوش حال کردن مؤمن
۸۴	اعتدال و میانه‌روی
۸۵	اتحاد و دوستی
۸۵	گفتارهای اخلاقی
۸۵	معاشرت زیبا
۸۵	نهی از منکر
۸۵	حلم و بردباری
۸۶	ارزش درآمد حلال
۸۶	آراستگی در نماز
۸۶	آفت سیاست
۸۶	حق مؤمن
۸۷	آثار اذان
۸۷	امین و امین نما
۸۸	دوست و دشمن
۸۸	انسانهای پرتوقع
۸۸	میهمانی ازدواج
۸۸	صله رحم

فصل چهارم

محدوده توکل	۸۸
دست بوسی ممنوع!	۸۸
راه سعادت	۸۹
راز پوشی در کارها	۸۹
شکرگزاری	۸۹
پیمان شکنی	۸۹
حسابرسی خویشتن	۹۰
عقل و ادب	۹۰
ارزش عفو و گذشت	۹۰
رهنمودهای حیاتبخش	۹۰
فاطمه (س) اسوه بانوان	۹۰
تفسیر سخن پیامبر (ص)	۹۲
سه ویژگی برجسته مؤمن	۹۲
ویژگیهای دهگانه عاقل	۹۲
نشانه افراد پست	۹۳
مراحل معرفت	۹۳
سلاح پیامبران	۹۳
فوائد سکوت	۹۳
راه نجات در زمان فتنه	۹۴
بدترین مردم	۹۴
حکمت های چهارگانه	۹۴
چهار رکن ایمان	۹۴
بندگان برگزیده	۹۵
دست تقدیر	۹۵
شیوه برخورد با چهار گروه	۹۵
شایسته اعتماد	۹۵
شرایط دوستی آل محمد	۹۶
مناظرات و گفتگوها	۹۷
ضرورت گفتگو	۹۹
فواید گفتگو و مناظره	۱۰۰
۱- خاتمه دادن به دشمنی ها	۱۰۰
۲- زمینه سازی برای هدایت	۱۰۱
پیش شرطهای مناظره	۱۰۲
الف) توجه به علم و آگاهی	۱۰۲
ب) پذیرش ریگانگی ذاتی انسان ها	۱۰۲
ج) آزادی فکر و اندیشه	۱۰۲
امتیازات گفتگوهای امام رضا (ع)	۱۰۳
مناظره با جاثلیق (رهبر مسیحیان)	۱۰۶
گفتگو با علمای حدیث	۱۰۹
ولایتعهدی چرا؟	۱۱۱
مناظره در توحید	۱۱۲
فضیلت اهل بیت (ع)	۱۱۴
مناظره با عالم مسیحی	۱۱۶
ویژگیهای پیشوایان معصوم (ع)	۱۱۸
شیعیان افراطی	۱۲۰
معنای رجعت	۱۲۲
اعتقاد به تناسخ	۱۲۲
مناظره با مامون پیرامون خلافت	۱۲۴
صلابت و مبارزه	۱۲۵
ظلم ستیزی و صلابت	۱۲۷
کیفر گستاخی	۱۲۹

فصل پنجم

صلابت و مبارزه	۱۲۵
ظلم ستیزی و صلابت	۱۲۷
کیفر گستاخی	۱۲۹

۲۴۳	تمام جواهر اتمان نذر تو!	۲۱۲	پیک امام هشتم (ع)
۲۴۴	پسرم کجاست؟	۲۱۴	بچه گمشده
۲۴۵	دست نیاز از اتریش	۲۱۵	غذای متبرک حرم
۲۴۹	خاطره‌ای از آیت الله خویی	۲۱۶	دانای اسرار
۲۵۱	کارگر قائم شهری	۲۱۷	آنگاه که پزشکان جهان عاجز می‌شوند
۲۵۲	سفارش امام رضا (ع)	۲۱۹	پیر مرد روشن ضمیر
۲۵۳	آندره برخیز!	۲۲۰	دختری در جزیره
۲۵۶	وصال بعد از هجران	۲۲۵	میمون ما را دریاب!
۲۵۸	آگاه به دلها	۲۲۸	چلچراغ‌های چشم بابک
۲۵۹	شفای ابو نصر مؤذن	۲۳۲	اعطای قدرت بیان
		۲۳۳	عطای آسمانی
	ضمیمه	۲۳۴	چهل روز در مشهد
۲۶۱	کتابنامه جامع امام رضا (ع)	۲۳۶	شفای مرد تندخو
		۲۳۹	دریای کرامت
۲۷۸	ماخذ و منابع	۲۳۹	ماجرای دختر بهشهری

مقدمه ناشر

آشنایی با زندگی پیشوایان اسلام به خصوص آن بخش از مواردی که شامل ویژگیهای اخلاقی آنان، که مربوط به ساختار فکری و رفتاری پیروان ولایت و دوستان اهل بیت می باشد، در راه استیلای اهداف بلند شیعی از ضرورت‌های مهم است. به طوری که بررسی این خصائص ائمه در طول تاریخ پرفراز و نشیب اسلام هر چند تلخ و شیرین، در جهت خودسازی و تثبیت مبانی اخلاقی، فکری و اعتقادی شیعه شایان توجه بوده و آگاهی از رفتار و سخنان گهربار و ارزشمند این معصومین بسیار سودمند و آموزنده است.

اما در این برهه از زمان که تهاجم فرهنگی به معارف شیعی از هر زمان گسترده تر می باشد؛ اشاعه فرهنگ ناب محمدی و معرفی پیشوایان معصومین (ع) به نسل جوان جامعه، باری بس گرانسنگ بوده و تلاش مضاعفی را می طلبد که برای آیندگان سرمایه گذاری فکری بیشتری را انجام داد. مؤسسه انتشارات نسیم کوثر با استعانت از خداوند متعال و توکل به ذات پاکش و مددخواهی از ائمه هدی علیهم السلام، امیدوارست در مدتی که پا به عرصه نشر گذاشته، با بضاعت اندک خود بتواند در راه پرافتخار خدمت به ائمه معصومین (ع) قدمهایی استوارتر از پیش بردارد. لذا در این راستا، با همکاری صمیمانه جمعی از اساتید گرانقدر همچون حضرات، حجة الاسلام جناب آقای عبدالکریم پاک‌نیا و حجة الاسلام جناب آقای حامد فدوی اردستانی، مجموعه ارزشمند «موسوعه خصائص معصومین (ع)» را تحت عناوین اختصاصی هریک از معصومین، حاوی ویژگیها، مناقب و... به صورت مجلدات مستقل در

عین حال با عنایت معصومین(ع)؛ به صورت دوره کامل، تدوین و به جامعه فرهنگ و اندیشه اسلامی ارائه نماید.

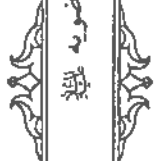
در این مجموعه‌ها سعی شده با استفاده از مدارک و منابع معتبر شیعه و اهل سنت، مطالبی را در قالب موضوعاتی چون معجزات، فضائل، مکارم اخلاق و شمه‌ای از سیره فردی و اجتماعی و نیز قسمتی از گفتار گرانمایه، کلمات قصار و روایات وارده از ایشان را تحت عنوان «ویژگیهای امام معصوم(ع)» به دوستداران اهل بیت(ع) تقدیم نماید تا خوانندگان محترم به مقام والای آن امامان همام هر چه بیشتر واقف آمده و از سرچشمه‌های زلال معرفتشان حظ کافی را ببرند.

البته در مورد زندگانی و حالات معصومین مجموعه‌های ارزشمندی با موضوعات و روشهای تحقیقی متعددی تدوین شده که در جای خود مورد تقدیر می‌باشد. ولی در این مجال سعی شده با ارائه این مجموعه، خلأیی که در زمینه بیان ویژگیهای معصومین(ع) بوده را پر نماییم.

کتاب حاضر با نام «ویژگیهای امام رضا(ع) - خصائص الرضویه» که حاصل زحمت دوست فاضل و فرزانه‌ام حضرت حجة الاسلام والمسلمین جناب آقای پاک‌نیا می‌باشد، همین هدف یادشده را دنبال کرده و به روشن کردن برخی از زوایای اخلاقی و ویژگیهای امام رضا(ع) می‌پردازد، که تقدیم خوانندگان عزیز می‌گردد.

به امید آنکه این موسوعه از جانب گروه تحقیق انتشارات نسیم کوثر، مورد قبول درگاه احدیت قرار گرفته و اهل فضل و کمال، از کاستی‌های موجود ما را به دیده بزرگواری بخشیده و در هر چه پربارتر نمودن این مجموعه از راهنمایی خود بهره‌مند نمایند.

محمد رضا جعفری‌نیا

سخن مؤلف

حضرت ابوالحسن علی بن موسی الرضا (ع) هشتمین پیشوای معصوم شیعیان در ۱۱ ذیقعده سال ۱۴۸ ه‍.ق در شهر مدینه منوره دیده به جهان گشود. ^(۱) پدر بزرگوارش حضرت امام موسی کاظم (ع) و مادر گرامی اش جناب نجمه خاتون بود که بعد از تولد آن حضرت به طاهره ملقب گردید. امام رضا (ع) در دوران امامت بیست ساله خویش ۱۷ سال در مدینه و سه سال آخر را در منطقه خراسان به سر برد. حساسترین دوران امامت آن حضرت همین سه سال آخر می باشد، زیرا امام رضا (ع) از سوئی در پایتخت کشور اسلامی بعنوان داناترین و پرنفوذترین شخصیت جهان اسلام مطرح گردیده و اندیشه های ناب اهل بیت (ع) را به صاحبان ادیان و اندیشمندان مذاهب مختلف عرضه نمود و از سوئی دیگر با تدابیر حکیمانه خویش توطئه ها و نقشه های خلیفه مکار عباسی، مامون الرشید را بنحو احسن خنثی نموده و از حوادث پیش آمده بهترین بهره را به نفع اسلام و شیعیان برگرفت.

طبق نظر مشهور علمای شیعه آن حضرت فقط دارای یک فرزند پسر (حضرت جواد (ع)) بود که در هنگام شهادت پدر در سن ۷ سالگی به مقام امامت نائل گردید.

آن حضرت پس از شهادت پدر بزرگوارش در زندان بغداد، در سن سی و پنج سالگی عهده دار مقام ولایت و امامت گردید و مدت امامت آن

۱ - از آنجائی که امام صادق (ع) در ۲۵ شوال ۱۴۸ ق به شهادت رسید، فاصله شهادت آن حضرت با تولد نوه گرامی اش امام رضا (ع) در حدود دو هفته می شود.

بزرگوار ۲۵ سال (۱۸۳-۲۰۳) بطول انجامید، ده سال اول امامت حضرت رضا(ع) با خلافت هارون الرشید عباسی مقارن بود و پنج سال بعدی با خلافت محمد امین معاصر شده و پنج سال آخر امامت و همچنین آخرین سالهای عمر با برکت آن جناب در زمان خلافت عبدالله مامون بود. توجه به دو عامل می تواند بی مهری و سختگیری مامون را نسبت به امام رضا(ع) روشن سازد:

یک - ستمگری های بنی امیه و بنی عباس، زمینه مساعدی فراهم ساخته بود که در جامعه آن روز، حکومتی نمونه مانند آنچه که در صدر اسلام وجود داشت، تشکیل شود و تحت نظارت و مدیریت و رهبری شخصیت های بزرگی از خاندان علی(ع) اداره گردد.

دو - مقام بلند، اندیشه های والا و محبوبیت فوق العاده ائمه بزرگوار شیعه موجب گشته بود که خلفای اموی و عباسی پیوسته پیشوایان شیعه را به تبعید و زندان بفرستند، تا مردم نتوانند آنچنان که باید از آن پیشوایان معصوم(ع) استفاده کنند، حتی آنان راضی نبودند که این چهره ها برای مردم شناخته شوند، زیرا بیم آن داشتند که اگر مردم با آنان آشنا شده و ارتباط برقرار سازند زمینه حکومتشان فراهم شده و زمام امور مسلمانان به دست آنان بیفتد.^(۱) شهادت امام رضا(ع) را نیز می توان در همین راستا ارزیابی کرد به همین جهت آن حضرت در آخر ماه صفر سال ۲۰۳ هـ در سن ۵۵ سالگی به وسیله مامون الرشید (هفتمین خلیفه عباسی) مسموم شده و به شهادت رسید.

در مورد شرح حال و زندگانی و شیوه آن حضرت کتابهای متعددی به رشته تحریر درآمده که هر کدام به نوبه خود ارزشمند بوده و بخشی از شخصیت ملکوتی آن رهبر الهی را شناسانده است. اما نوشته ای که پیش

۱ - علامه مجلسی، بحار الانوار، ج ۴۹، ص ۵۰۳. محمد بن بابویه، شیخ صدوق، عیون اخبار الرضا(ع)، ج ۱، ص ۳۱.

رو دارید بارویکردی جدید به معرفی ابعاد و ویژگیهای شخصیت آن
پیشوای معصوم پرداخته است که در نوع خود برای مخاطبان مشتاق
اهلیت(ع) شیرین و خواندنی خواهد بود.

امیدواریم این دفتر که به اهتمام جناب آقای جعفری نیا مدیریت
محترم انتشارات نسیم کوثر به ثمر می‌نشیند؛ بتواند نسل جدید ما را با
شخصیت و رهنمودهای سرچشمه‌های هدایت و کرامت آشنا ساخته و
رضایت خداوند متعال را فراهم آورده باشد و همواره بتوانیم در طول
زندگی از عنایات و برکات ائمه اطهار(ع) کمال بهره را ببریم. از
خوانندگان گرامی انتظار داریم تا برای غنای بیشتر این دفتر و آثار بعدی، ما
را از راهنمایی‌ها، انتقادات و پیشنهادات سازنده خود محروم نفرمایند.

عبدالکریم پاک‌نیا